

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
v/REGULERINGSMYNDIGHETEN FOR ENERGI (RME)
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Deres ref
202513942

Vår ref
2025/2970-3

Saksbehandler
Vegard Strand

Dato
19.12.2025

Høring - endring i metode for inflasjonsjustering av drifts- og vedlikeholdskostnader - Tensio TS AS

Oppsummering

Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) foreslår å endre måten drift- og vedlikeholdskostnadene prisjusteres på i nettselskapenes inntektsrammer. RME har vurdert to alternativer til dagens prisjustering. Av de to alternativene anbefaler RME å prisjustere med generell konsumprisindeks (KPI).

Tensio mener i motsetning til RME at det beste alternativet er å anvende indeksen med tjenester hvor arbeidskraft dominerer uten administrerte priser. Dette skyldes at lønnsindeksen har en sterkere teoretisk forankring til kostnadsdriverne i nettet, treffer best i de viktigste senere årene, at forventet KPI utvikling forventes å underestimere kostnadsutviklingen i nettet signifikant og at lønnsindeksen virker stabiliserende på inntekter, tariffing, styring av mer-/mindreinntekt og likviditet.

Den globale megatrenden – preget av rask elektrifisering, økende fornybarandel, digitalisering og strengere kvalitet- og sikkerhetskrav – fører til betydelige kostnadsøkninger i drift, nettutvikling og vedlikehold av strømmettet. Dette gjelder for kapasitetsutvidelse, styrking av beredskap, smart-teknologi, materialkostnader og moderne krav, både i Europa og globalt. Alle trendene peker altså i samme retning: økte nett- og driftskostnader er mest sannsynlig en uunngåelig del av energiomstillingen mot et mer elektrifisert, fornybart og digitalt fremtidssystem.

For å fange opp den globale megatrenden med det presset som det innebærer på kostnadssiden i nettet bes RME vurdere om det er hensiktsmessig eller mulig med et ekstra tillegg (α) på toppen av en lønnsindeks i størrelsesorden + 1 % til 2 % over de neste tre til fem årene.

Bakgrunn

Inntektsrammen skal fastsettes slik at inntekten over tid dekker de faktiske kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gir en rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Dekningen av kostnader for 2025 tar utgangspunkt i kostnadsrapporteringen for 2023. For å fange opp prisutviklingen mellom 2023 og 2025 blir kostnadene indeksjustert etter gammel tabell 003363 ny tabell 11118 tjenester hvor arbeidskraft dominerer. Denne metoden fungerer bare hvis kostnadsveksten fanges opp av prisjusteringen. Om prisjusteringer undervurderer kostnadsveksten oppstår finansielle og likviditetsmessige utfordringer. Og det blir vanskeligere å levere netjtjenester, beredskapsoppjusteringer og energiomstilling i den takten nasjonen foretrekker.

I høringsdokument 3/2025 foreslår RME å endre statistikkvariabel for inflasjonsjustering av drifts- og vedlikeholdskostnadene. Dette gjør RME siden tabell 11118 tjenester hvor arbeidskraft dominerer er sterkt påvirket av priser som bestemmes av myndighetene. Prisveksten på de tjenestene som bestemmes av myndighetene divergerer sterkt fra observert og opplevd prisvekst på de varer og tjenester selskapene faktisk kjøper. En endring av statistikkvariabel er helt avgjørende for å sikre at kompensasjonen gjennom inntektsrammene gjenspeiler prisveksten i markedet.

RME har vurdert to ulike statistikkvariabler som egnet til å erstatte gjeldende variabel. Den første statistikkvariabelen er tabell 11118 tjenester hvor arbeidskraft dominerer uten administrerte priser. Denne indeksen er egnet til å fange opp prisutviklingen på en varekurv med arbeidskraftintensive tjenester samtidig som priser som settes av myndighetene ikke gis større innflytelse på indeksverdien. Den andre statistikkvariablene som vurderes er generell KPI. Denne variabelen er egnet til å fange opp generell prisvekst i samfunnet for en gjennomsnittlig varekurv.

Av de to alternativene anbefaler RME å prisjustere med generell KPI. RME mener KPI estimerer faktiske kostnader best i flest år i perioden mellom 2016 til 2024 og derfor anser de KPI som best egnet. I tillegg anføres det at KPI vil virke forenkende da denne indeksen allerede benyttes for justering av KILE. Det er også enkelt å skaffe estimater på KPI til prognosearbeid. Tensio mener i motsetning til RME at det beste alternativet er å anvende indeksen med tjenester hvor arbeidskraft dominerer uten administrerte priser og i tillegg vurdere behovet for et påslag.

Tensios vurderinger

En arbeidskraftbasert indeks har sterk tilknytning til de viktigste kostnadsdriverne

Slik RME påpekte ved innføringen av KPI-lønn i høringsdokument 2015/4 påvirkes KPI av importerte varer, valutakurs, prisutviklingen på en sammensatt varekurv med mange varer som i liten grad er knyttet til de varene som nettselskapene kjøper. KPI påvirkes også, men i noen mindre grad enn enkelte andre indekser, av statlige administrerte priser. Disse faktorene kan til sammen ha relativt stor betydning og gi svingninger i indeksverdi som ikke gjenspeiles i kostnadene i nettet. I NOU 2025:4 anføres det at «avtagende prisvekst på importerte varer har vært en viktig bidragsyter til å trekke ned prisveksten. Prisveksten på importerte varer trakk opp tolv månedersveksten i KPI-JAE med 1,5 prosentenheter i januar 2024. Dette bidraget falt jevnt gjennom fjoråret til 0,2 prosentenheter i desember 2024. Videre trakk lavere priser på SFO- og barnehagetjenester ned veksten i KPI-JAE etter politiske vedtak som tredde i kraft i august. SSB beregner at dette har trukket ned tolv månedersveksten i KPI-JAE med 0,3 prosentenheter fra og med august 2024».

Nettselskapenes drift gjennomføres i høy grad av mennesker - det være seg egne ansatte eller ansatte hos nettselskapenes leverandører. I tillegg brukes nettselskapene i økende grad ressurser på IT. IT tjenester er en blanding mellom systemkostnader, lisenskostnader og arbeidskraftbasert spesialistkompetanse til drift, støtte, utvikling og forvaltning av nettselskapenes IT infrastruktur og system. Kostnadsbasen til nettselskapene drives nå i stor grad av kostnadsutviklingen på arbeidskraft og IT. Slik RME argumenterte for ved innføringen av den lønnsbaserte indeksen er det godt faktisk samsvar og en sterk teoretisk forankring mellom endringen i lønnskostnader og nettselskapenes driftskostnader.

Sammenligningsgrunnlaget for senere år, inklusjon av Statnett og forventninger fremover i tid peker mot en lønnsbasert indeks og stor fare for underestimering av kostnadsgrunnlag

Den viktigste årsaken til at RME anbefaler KPI fremfor en lønnsbasert indeks er graden av samsvar mellom faktiske kostnader og KPI justerte historiske kostnader når disse sammenlignes for årene 2016 til 2024. Tensio mener de tidligste årene i RMEs referanseperiode er preget av særlige forhold og at referanseperioden bør kortes ned. I tillegg må det gjøres noen betraktninger rundt forventet fremtidig utvikling i nettkostnader opp mot forventet generell prisvekst og lønnsvekst.

I perioden fra 2016 til 2020 ble pensjonskostnadene helt tilbake til 2007 inkludert i grunnlagene. Dette ble gjort som en del av en overgangsordning hvor man baserte pensjonskostnadene på 5-årige gjennomsnitt fra og med inntektsrammeåret 2016. Høye kostnader og påfølgende kostnadsavvik i årene 2016-2020 er betydelig påvirket blant annet av regnskapsmessige engangseffekter knyttet til implementeringskostnader ved bytte av pensjonsordning i selskapene. Disse kostnadene påvirker alle årene i det tidlige grunnlaget til RME gjennom overgangsordningen og gjennomsnittsberegningene.

I flere av enkeltårene i referanseperioden er det også store utslag av egenkapitalføringer knyttet til pensjonsestimatavvik, men estimatavvikene går delvis mot hverandre fra år til annet og blir over tid jevnet noenlunde ut i femårssnittet. I senere år har de fleste selskapene gått over til innskuddsbaserte ordninger med jevn kostnadsutvikling som en prosentandel av lønn. Selv om selskapene fremdeles har forpliktelser i eldre ytelsesordninger som forårsaker estimatavvik, blir disse over tid gradvis mindre i omfang. Tensio mener referansegrunnlaget i de tidligste årene i perioden er lite relevante og preget av ytre faktorer. Tensio mener derfor det er fornuftig å vurdere en kortere tidshorisont i sammenligningsgrunnlaget og se bort fra årene 2016-2020. Det er også etter 2020 man har hatt et taktskifte som rokker ved de etablerte sammenhengene. Perioden frem til 2020 er i så måte mindre interessant og tilhører en annen epoke hvor kostnads- og aktivitetspresset var helt annerledes.

Når Statnetts kostnader inkluderes i sammenligningen og vekten legges på de senere årene blir det enda tydeligere at det er en lønnsbasert indeks som svarer best på gjeldende utfordringer. Siden Statnett skal kompenseres med samme prismodell, og deres kostnader er av stor betydning for totale kostnader i bransjen, er Statnetts kostnader også viktige å se hen til i de vurderingene som gjøres. Samtidig må blikket også rettes fremover mot kommende år.

En analyse som vurderer fremtiden ut fra historiske tall og sammenhenger er bare relevant om fortiden har relevans for fremtiden. Det finnes prognoser på forventet utvikling i KPI og årslønn i nær fremtid. For de kommende nære årene forventes det at KPI vokser med en årlig veksttakt mellom 2,2 % og 2,6 % samtidig som årslønnen har en forventet veksttakt som ligger noe høyere og rundt 1 % over KPI.

Hvis KPI følger en slik utviklingsbane og får en lavere årlig vekst enn årslønn er det stor sannsynlighet for at KPI ikke kommer til å treffe kostnadsutviklingen i bransjen i de nære årene og det er sannsynlighetsovervekt for at prognosene for årslønn kommer å treffe bedre. Dette skyldes ikke minst at det er et sterkt press i bransjen og fra myndighetene om å gjøre «mer av alt raskere» samtidig som bransjen treffes av universelle trender som driver opp etterspørselen og prisen på alt av energivarer og energitjenester. I tillegg opererer selskapene i et marked med en rekke nye forventninger, teknologiske skift, strengere krav og pålegg – her nevnes et knippe forhold som må forventes å øke enhetsprisen på nettselskaperes tjenester:

- nye innkjøpsregler med lavere vekting mot pris og økt vekting mot andre prioriterte målsetninger som bærekraft, sosiale aspekter mv.

- forbud mot bruk av fossilt drivstoff i industrien og for kjøretøy, forbud mot nedbygging av myrlandskap, forbud mot drivhusgasser som SF-6, nye krav til merking av anlegg, økte krav og økende kompleksitet i rapportering og etterlevelse av bærekraft, klima, ytre miljø etc.

- press i verdikjeden knyttet til bærekraft, energiomstilling og avkarbonisering

- økte driftskostnader knyttet til klima med villere, våtere vær og mer naturvekst og økte kostnader til sikkerhet og beredskap av hensyn til klimarisiko og geopolitiske risikofaktorer

- mer kompleks drift av kraftsystemet med endret flytmønster og mer variabel flyt som gir økte systemkostnader, tøffere drift av systemet med lavere driftsmarginer og økt satsing på driftstekniske løsninger knyttet til digitalisering, instrumentering, automatisering, fleksibilitet mv. som alternativ til nye kapitalinvesteringer samt nye oppgaver som eksempelvis Norgespris og strømstøtte.

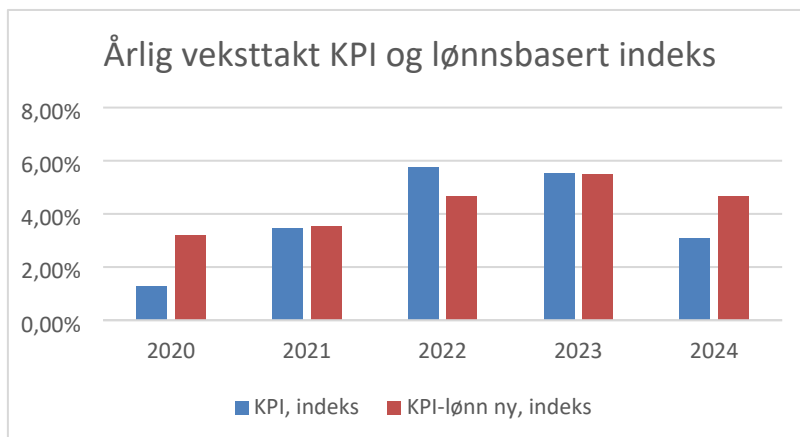
Alle trendene peker altså i samme retning: økte nett- og driftskostnader er mest sannsynlig en uunngåelig del av energiomstillingen mot et mer elektrifisert, fornybart og digitalt fremtidssystem.

Hvis en ser på kostnadsutviklingen hos de selskapene som har levert løpende finansielle data til markedet i 2025 er det en betydelig rapportert kostnadsvekst fra 2024 til 2025. Når kostnadsdata for driftskostnader og personalkostnader for Tensio, Statnett, Elvia (som rapportert som segment nett i Eidsiva), BKK (som rapportert som segment nett i Eviny) og Arva summeres fra den finansielle rapporteringen er den samlede kostnadsøkningen fra 2024 til 2025 på over 9 %. Hvis de to dominerende selskapene Elvia og Statnett ekskluderes fra denne analysen (for å unngå effekten av de mest dominante selskapene i sammenligningen) er kostnadsøkningen fremdeles på mer enn 8 %. Lyse har ikke opplyst underliggende kvantitative regnskapstall for Lnett men det skrives i klartekst at driftskostnadene i nettvirksomheten er 8 % høyere i 2025 sammenlignet med 2024.

Tensio frykter at enhver generell indeks – være seg generell KPI men også en lønnsbasert indeks – ikke klarer å fange opp pressituasjonen selskapene står i. Den lønnsbaserte indeksen virker likevel klart best egnet og har den sterkeste teoretiske forankringen til å bomme minst på forventet kostnadsutvikling fremover i tid. RME bes derfor vurdere om det er hensiktsmessig eller mulig med et ekstra tillegg (α) på toppen av en lønnsindeks i størrelsesorden + 1 % til 2 % over de neste tre til fem årene. Det er uheldig om kompensasjonen til selskapene ikke holder tritt med kostnadsveksten og oppgaveveksten i nettvirksomheten slik at nettselskapene får likviditetsutfordringer og underfinansiering knyttet til tidsetterslepet i reguleringen.

En arbeidskraftbasert indeks har en jevnere og mer stabil utvikling

Under vises en oversikt over årlige endringer i de to indeksene. Slik det vises av figuren er det større årlige svingninger i KPI enn det er i en lønnsbasert indeks. KPI har både den lavest og høyeste årlige utviklingen og viser større årlig variasjon. Den lønnsbaserte indeksen har en mer jevn utvikling over tid og knyttes opp mot prisen på arbeidskraft som utgjør en vesentlig kostnadsdriver for nettvirksomheten. Stabilitet har mange åpenbare fordeler styring av likviditet, tariffen og mer-/mindreinntekt. Når de to indeksene har truffet nokså likt med den faktiske kostnadsutviklingen i disse senere årene er det fornuftig å velge den av indeksene som har minst årlige svingninger som er mest stabil og som har tett sammenheng med logiske kostnadsdrivere i nettvirksomheten og som ikke er så påvirket av ytre forhold som importvarer og valutakurser.

Med hilsen

Vegard Strand

Leder økonomisk analyse og rammevilkårsanalyse

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ingen håndskrevet signatur.